

עלון שבועי נחלת שדה

חידושי תורה בדרך הדרוש
והאגדה על פרשת השבוע

מאת מחבר סדרת הספרים "נחלת שדה" על התורה והמועדים

410 ספרים
לתגובות/הערות/דרשות והרצאות ניתן לפנות לטלפון – 050-4145482
ניתן לקבל את העלון במייל etayba1@gmail.com

הנושא: לבלתי ידח ממנו נידח

אותן נשמות שעדיין לא הגיעו לתיקונן. ולכן סירבתי ושלחתי אותו מעל פני.

מעשה שלישי, הרה"ק מקאמרנא ז"ע כתב בספרו היכל הברכה (פרשת בהר) כי הגאולה תהיה בשנת תשל"ו. שחלפה לה שנת תשל"ו ועדיין משיח לא בא, נסע הגאון חכם בן ציון אבא שאול ע"ה לאשדוד לביתו של הבבא מאיר זת"ב ושאל את הבבא מאיר, הכיצד לא הגיע המשיח בשנת תשל"ו כאשר האדמו"ר מקאמרנא ז"ע כותב כי בשנת תשל"ו יבוא המשיח?

השיב לו הבבא מאיר: כי המשיח היה בביתו ורצה כבר לגאול את כלל ישראל. אולם הוא התחנן בפניו לבל יגאל עדיין את כלל ישראל, כי אם היתה הגאולה בשנת תשל"ו כדברי קדשו של האדמו"ר מקאמרנא, מכיון שיש הרבה מחללי שבת בעם ישראל היתה זו גאולה במידת הדין, לכן התחננתי בפניו שיתעכב עוד מעט, עד שיחזרו ישראל בתשובה ויבוא בחסד וברחמים.

הרי לנו משלשת המעשים הללו, כי המשיח לא בא רק לאחר הסכמתם של צדיקי הדור, והם לא מסכימים כל עוד כל כלל ישראל אינם ראויים לגאולה, כדי שלא תאבד אף לא נשמה אחת מכלל ישראל.

וכך מובא בענין זה בספר גנזי ישראל (בשלח תרע"ד) וז"ל: שמעתי מאאמרי"ר (הרה"ק רבי דוד משה מטשורטקוב ז"ע) זצ"ל, שאמר פעם אחר הסדר, העולם אומרים משיח כבר היה בא לולא הצדיקים שאינם מניחים אותו לבוא. נבאו ולא ידעו מה נבאו, דהאמת הוא כן, כי הנה כתיב "לבלתי ידח ממנו נדח" (שמ"ב י"ד, י"ד) ועל כן הצדיקים חסים שאם יבוא המשיח קודם הביורר האמיתי, מה נעשה איפה עם הנשמות האלה? על כן מאחרים הם את ביאת המשיח אולי בינתיים יתקונן כל הנשמות. עכ"ל.

ויש לומר כי זהו הרמז בפסוק דנן: "וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל" – "ראשי המטות" אלו צדיקי הדור, שהם צריכים להתיר את נדרו של הקב"ה כדי שיוכל לשלוח לעם ישראל את הגואל.

אולם בא הפסוק ומזהיר "לבני ישראל", לבל יתירו את הנדר עד שיהיו כל נשמות ישראל ראויים לגאולה.

וכך כותב רבינו בחיי (כי תשא פרק ל"ד פסוק ז'): "וחישוב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, והוא חסד השם יתברך לישראל שלא יהיו אובדים מן העולם הבא אלא שיזכו הכל לפניו, ומפורש אמרו כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב שנאמר (ישעיה ס') "ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ". עכ"ל יעו"ש המשך דבריו.

ויש לתת טעם לכך, כי משה רבינו הוא הגואל האחרון (אור החיים הקדוש תחילת פרשת תצוה) ומהותו של משה רבינו היתה "וַיְהִי בְּיָמָיו הָיָה וַיִּגְדַל מֹשֶׁה וַיֵּצֵא אֶל אֶחָיו וַיֵּרָא בְּסִבְלָתָם" - מתוך כך שנכתב 'בסבלותם' ולא 'את סבלותם', לומד המדרש שמשה היה סובל יחד עם העם ומשתדל לעזור להם. משה רבינו אינו רואה בשלימות הגאולה אפילו אם יאבד יהודי אחד, ולכן הוא רוצה לגאול את כל כלל ישראל בלי יוצא מן הכלל.

פרשת נדרים פותחת "וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה אֶל רְאֵשֵׁי הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה'".

וכבר האור החיים הקדוש ז"ע עמד לדקדק בלשון הכתוב שאמר "רְאֵשֵׁי הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל", אשר היה לכאורה צריך לומר "ראשי המטות ולבני ישראל".

וכדי לבאר מה שרמז בזה נקדים שלשה מעשים על גדולי ישראל.

האחד, המגיד מטשרנוביל ז"ע איחר פעם להיכנס אל סעודת יום טוב של חג השבועות, וכשנכנס הסביר את סיבת איחורו, מפני שמשיח צדקנו נכנס לחדרו והודיעו כי הגיע זמן גאולת ישראל. אולם המגיד מטשרנוביל הבין, כי אם יזכו לגאולה עתה, הרי שידחו כמה מנשמות כלל ישראל ולא יגיעו לידי תיקונם לעולם, ולכן הוא דחה את המשיח שעדיין לא הגיע זמן הגאולה.

אחד הנוכחים ששמע את דבריו של המגיד מטשרנוביל הזדעזע ושאל: וכי בגלל כמה נשמות כל כלל ישראל צריכים לסבול?

ענה לו המגיד: אתה הוא אחד מהנשמות שעדיין לא זכו לתיקונם ואם היה מגיע המשיח כעת, לא היית זוכה לתיקון...

מעשה נוסף שהיה עם הרה"ק רבי שלום מבעלז זת"ב, כשבנו הבכור רבי אלעזר היה ילד קטן הוא לא חש בטוב, בלילה אמו לקחה את מיטתו לחדרו הקדוש של רבי שלום מבעלז כדי שישגיח עליו בשעת לימוד.

הבן שהיה חכם, הבין, שלא כדאי לאבד הזדמנות פז, ואם הוא זכה להיכנס לחדרו הקדוש של אביו, כדאי לו להישאר ער ולעקוב אחר מעשיו והנהגותיו. ואכן, הוא השתדל להישאר ער, והוא רואה כי אביו יושב ולומד בהתמדה גדולה.

כעבור כמה שעות של לימוד, אביו קם מכסאו לקח את הנר והתקרב אל מיטת הילד. הבין רבי אלעזר כי אביו רוצה לבדוק ולראות אם הוא נרדם או לא, לכן מיד עצם את עיניו כדי להראות שכביכול הוא יישן. רבי שלום מבעלז ראה כי בנו אכן רדום חזר למקומו והמשיך ללמוד.

לפתע, רואה רבי אלעזר דמות שחורה ומפחידה נכנסת אל החדר ניגשת אל אביו ומנסה לומר דבר מה, אבל רבי שלום דוחה אותה, ושוב היא מנסה לומר לו דבר מה ורבי שלום דוחה אותה. עד שאותה דמות מפחידה עזבה את החדר.

הילד נבהל מאוד והדבר ניכר עליו, למחרת בא הרופא לבדוק את הילד החולה והוא אומר לאמו, כי דבר מסויים גרם להפחיד את הילד והדבר הזה יקשה על החלמתו. האמא שהבינה שהיה זה במשך הלילה האחרון פנתה לבעלה לברר מה הדבר אשר הפחיד את בנה.

השיב לה רבי שלום מבעלז: בלילה היה אצלי הס"מ, וטען בפני כי הגיע זמן גאולתן של ישראל וצריך את הסכמת צדיקי הדור. אולם הבנתי שאם הס"מ רוצה בגאולת ישראל, הרי שאין זה לטובתן של כלל ישראל, וזאת משום, שאם תבוא עכשיו הגאולה הרי שיאבדו